

RB	TDU/ OSTALI	PRIMJEDBA	(NE) PRIHVAĆENO	OBRAZLOŽENJE
	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA			
1.	U Poglavlju 6.2. Izvori financiranja, 57. str. i Poglavlje 6.5. Financijska potpora EU, 57. str., te poglavlje, 2.3. Inovacije	Ukazuje da Inovacijski fond VRH za razdoblje 2016.-2020. nije osnovan.	Ne prihvaća se	Predlagatelj dokumenata se ne referira na navedeni izvor sredstava.
2.	Provedba politike energetske učinkovitosti	Predlaže dopunu mjere energetske učinkovitosti tj. da se u mjeru ugradi izrada programa kojim će se sufinancirati zamjena energetske neučinkovitih nekondenzacijskih turbo bojlera te sanacija postojećih neadekvatnih dimovodnih sustava u višestambenim zgradama, te da se kao nositelja provedbe uključi MGIPU, jer MINGO nema nadležnost u energetske učinkovitosti.	Ne prihvaća se	Dodavanje detaljnog opisa navedene problematike se ne prihvaća, jer je poglavlje koncipirano tako da daje općenite smjernice, a ne detalje provedbe pojedinih mjera. Treba istaknuti da će se ova problematika rješavati u provedbenim dokumentima, i to na način da se integrira u mjeru Energetske obnove višestambenih zgrada, za koju je nadležan MGIPU.
3.	U Poglavlju 3.3. Energetska učinkovitost, st. 2, 36. str.	<i>Dodati tekst kojim će se opisati problem građana tj. vlasnika stanova u RH s ugrađenim tzv. „turbo bojlerima“ (C4) u višestambenim zgradama u primjeni Uredbe EK br. 813/2013 od 2.8.2013. o provedbi Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za ekološki dizajn grijača prostora i kombiniranih grijača.</i> <i>Turbo (C4) bojleri zbog energetske neučinkovitosti i emisija NOx više se ne mogu stavljati na tržište EU.</i>	Ne prihvaća se	

4.	U Poglavlju 10. Mjere proizašle iz postupka strateške procjene utjecaja na okoliš, Tablica 10.1. Pregled mjera zaštite okoliša za moguće značajne utjecaje na okoliš, 73. str.	<i>Dodati mjeru izrade programa kojim će se sufinancirati zamjena energetske neučinkovitih nekondenzacijskih turbo bojlera te sanacija postojećih neadekvatnih dimovodnih sustava u višestambenim zgradama, te da se kao nositelja provedbe, uz MZOE, uključi MGIPU</i>	Ne prihvaća se	
5.	Nacrt Strategije i Strateška studija	<i>Navedeno pod 3.-4. dodati u oba dokumenta (i ne-tehnički sažetak)</i>	Ne prihvaća se	
MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE				
1.	Općenito	<i>U dokumente je potrebno uvrstiti prilagođene mjere i aktivnosti te načine i izvore financiranja za područje otoka, uvažavajući njihove posebnosti, s posebnim naglaskom na zaštitu mora te obalnog i otočnog područja vezano uz otkrića novih eksploatacijskih polja za proizvodnju prirodnog plina te prilikom pokretanja novih istraživanja, ističući pri tome poseban interes RH za osobitom zaštitom otoka, potrebu za posebnom pažnjom pri razvoju naftovodno-skladišne infrastrukture, odnosno djelatnosti transporta nafte naftovodima i skladištenja nafte i naftnih derivata.</i>	Ne prihvaća se	Strategija energetske razvoja kao strateški dokument na nacionalnoj razini ne ulazi u specifičnosti pojedinih lokalnih područja, niti predlaže konkretne mjere i aktivnosti.

	MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora			
1.	Str.62.	<i>Pomak teksta: zadnja rečenica iz poglavlja. 7.5. greškom je stavljena u naslov poglavlja 7.6..</i> <i>Navedena rečenica je važna kao zaključak poglavlja 7.5. Energetska strategija i prostorni planovi; objašnjava kojom prostorno-planskom dokumentacijom će biti planirani energetske projekti iz analitičkih podloga Zelene i Bijele knjige odnosno energetske građevine od državnog značaja.</i>	Prihvaća se	Ispravljeno sukladno komentaru.
	MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka i tla i od svjetlosnog onečišćenja			
	Općenito:	<i>Netransparentno i nejasno je procijenjen cilj za obnovljive izvore energije 2030. u scenarijskom pristupu.</i>	Ne prihvaća se	Cilj nije procijenjen nego je proizašao, kao rezultat optimiranja uz postavljene ciljeve smanjenja emisija CO2 i sigurnosti opskrbe.

1.	U Poglavlju 4.1. Emisije stakleničkih plinova, 38. str.	<p><i>Predlaže</i></p> <p><i>sliku 4.1. nadopuniti slikom Projekcija emisija stakleničkih plinova energetskeg sektora za analizirane scenarije S0, S1 i S2 (Slika 4.1., 146. str., Analize i podloge za izradu Strategije energetskeg razvoja Republike Hrvatske Bijela knjiga, svibanj, 2019.).</i></p> <p><i>Ovim tipičnim grafičkim prikazom kumulativnih projekcija po sektorima emisija i sektorima energetske potrošnje usporedivo i konzistentno se predstavlja smanjenje emisija u energetskeg sektoru i u NUS koja je u postupku novelacije i usklađivanja.</i></p>	Ne prihvaća se	<p>Nije potrebno u dokumentu Strategije.</p> <p>Strategija prikazuje sažetak svih pokazatelja koji su detaljno obrađeni u analitičkim podlogama. Smjer energetskeg razvoja opisan u ovoj Strategiji rezultat je detaljnih analiza i proračuna provedenih u okviru analitičkih podloga koje su objavljene u Zelenoj i Bijeloj knjizi, a čija je izrada prethodila izradi Strategije. Svi pokazatelji, izračuni i ciljevi koji su opisani i prikazani u ovoj Strategiji proizašli su iz analitičkih podloga te su zajedno s pretpostavkama, analizama i izvorima detaljno prikazani u Zelenoj i Bijeloj knjizi.</p>
----	---	--	----------------	---

2.	Uvodni dio	<p><i>Predlaže:</i></p> <p><i>treba navesti da se razvoj energetskeg sektora promatra u kontekstu očekivanih klimatskih promjena i porasta prosječne temperature zraka. To će utjecati na sezonalnost oborina i intenzitet suša, požara, poplava i oluja što sve može utjecati na ranjivost energetskeg sektora. Stoga je i u ovom sektoru potrebno poduzeti mjere prilagodbe kako bi se štete od ekstremnih vremenskih nepogoda i klimatskih promjena maksimalno smanjile. Citirati se mogu dvije stručne studije koje se nalaze na web stranici http://prilagodba-klimi.hr/: Procjena ranjivosti na klimatske promjene i Klimatsko modeliranje (rezolucija 12,5 i 50 km).</i></p>	Djelomično se prihvaća	Prihvaćeno na način da je dodatno naglašeno u uvodnom dijelu da se razvoj energetskeg sektora promatra u kontekstu očekivanih klimatskih promjena. U samom tekstu Strategije nije potrebno detaljno navoditi spomenute studije jer je to predmet analitičkih podloga, a ne samog teksta Strategije.
3.	Općenito:	<p><i>Unatoč otvorenim pitanjima sustava poticanja obnovljivih izvora energije u energetskeg zakonodavnom okviru koji još nije u potpunosti dovršen (osobito srednjoročno poticanje proizvodnje električne energije tržišnim premijama iz neintegriranih sunčevih elektrana i vjetroelektrana) podupire se pristup Strategije da u segmentu razvoja ekonomskih instrumenata odnosno sustava poticaja ne bude detaljna i sasvim određena jer će to značajno varirati odnosno ovisiti o globalnim cijenama energenata, cijenama tehnologija i cijenama emisija CO₂.</i></p>		U analitičkim podlogama detaljno su obrađene tehnologije te je zaključeno da je već danas proizvodnja iz pojedinih obnovljivih izvora konkurentna, u skladu s navedenim određeni su i zaključci koji su integrirani u sam tekst Strategije.

4.	Općenito:	<i>Naglašava potrebu usuglašavanja zajedničkog interesa te uske i kontinuirane suradnje Uprave za energetiku i Uprave za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i od svjetlosnog onečišćenja, na usklađivanju te praćenju izrade i procedure usvajanja Strategije, Niskouglične strategije i Integriranog energetskog i klimatskog plana za razdoblje od 2021. do 2030. godine u svrhu konzistentnosti ciljeva i svih ključnih pokazatelja čime se izbjegavaju razmimoilaženja u rezultatima i ciljevima integrirane energetske klimatske politike.</i>	Prihvaća se	Svi navedeni dokumenti će biti usklađeni.
	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE			
1.	U Poglavlju 6.5. Financijska potpora EU	<p><i>Predlaže:</i></p> <p><i>dodatno obraditi i Instrument za povezivanje Europe (CEF - Connecting Europe Facility) kao jedan od glavnih instrumenta za financiranje ulaganja u infrastrukturne prioritete EU u području prometa, energetike i digitalne tehnologije.</i></p> <p><i>Predlažemo da se na 58. str. dodati:</i></p> <p><i>„Instrument za povezivanje Europe (CEF) potiče ulaganja u prometnu, energetske i digitalnu infrastrukturu putem razvoja transeuropskih mreža (TEN), a promiče i prekograničnu suradnju u proizvodnji energije iz obnovljivih izvora, što je ključno za funkcioniranje jedinstvenog tržišta i od strateške važnosti za ostvarenje energetske unije, jedinstvenog digitalnog tržišta i razvoja održivih načina prijevoza.</i></p> <p><i>Instrument za povezivanje Europe u novom višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje od 2021. do 2027. godine (CEF2) osobito promiče sinergiju među sektorima</i></p>	Prihvaća se	Ugrađeno sukladno komentaru.

		<i>(promet, energetika i digitalna infrastruktura) i ulaganja u projekte od zajedničkog interesa kako bi se odgovorilo na nova tehnološka kretanja i prioritete te pomaže daljnja ulaganja i iz drugih izvora, osobito privatnog sektora, kao dopuna InvestEU i drugim programima Unije.</i>		
	MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA			
1.	U Poglavlju 3.1.3. Proizvodnja i prerada nafte i naftnih derivata	<i>Opis cilja, te kako iz opisanog proizlazi zaključak nije jasan i precizan. Predlaže ga se pojasniti, dodatno obrazložiti navedeni interes i upotpuniti ga računicom odnosa procjene pojedinih ulaganja i dobivenih rezultata, kao i procjenom dugoročne isplativosti uloženog s obzirom na politiku kontinuiranog smanjivanja korištenja navedenog goriva i prelaska na alternativne opcije</i>	Ne prihvaća se	Analitičke podloge su prethodile izradi Strategije, te su detaljni opisi, izračuni i analize obrađeni u Zelenoj i Bijeloj knjizi.
2.	13. str.	<i>U rečenici: „S ciljem zaustavljanja trendova pada proizvodnje sirove nafte i prirodnog plina potrebno je potaknuti dodatna ulaganja u postojeće proizvodne kapacitete te u nove istražne aktivnosti.“ riječ „istražne“ zamijeniti riječju „istraživačke“.</i>	Ne prihvaća se	Ne prihvaća se s obzirom da je sukladno Zakonu o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika ispravna terminologija istraživanje odnosno istražne aktivnosti, a ne istraživačke.
3.	U poglavlju 10. Mjere proizašle iz postupka strateške procjene utjecaja na okoliš, Tablica 10.1. Pregled mjera zaštite okoliša za moguće značajne utjecaje na okoliš, Mjere 9. i 10.	Pojam „Zaklada za znanost“ zamijeniti s „Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ)“. Pojam „Obzor“ zamijeniti s „Okvirni program EU za istraživanje i inovacije.	Prihvaća se	Ispravljeno sukladno komentaru.

	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE <u>SSUO — Ne-tehnički sažetak</u>			
1.	U Poglavlju 3. Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš, na str. 10.	<p>Tekst: „Procjenom utjecaja na okoliš Strategije prepoznati su sljedeći mogući utjecaji na okoliš, za koje je propisano 11 mjera zaštite okoliša:"</p> <p><i>predlaže zamijeniti tekstem:</i></p> <p><i>„Procjenom utjecaja na okoliš Strategije prepoznati su sljedeći mogući utjecaji na okoliš (za koje je propisano 11 mjera zaštite okoliša):",</i></p> <p><i>te navesti da se 11 mjera odnose na mjere koje se nalaze u poglavlju 4. Mjere, Tablica 2 Mjere zaštite okoliša značajnijih utjecaja na okoliš.</i></p> <p><i>jer iz trenutnog izričaja proizlazi da će u nastavku teksta biti navedeno 11 mjera.</i></p>	Prihvaća se	<p>Izmijenjeno sukladno komentaru.</p> <p>Na str. 10 sada tekst glasi: <i>Procjenom utjecaja na okoliš Strategije prepoznati su sljedeći mogući utjecaji na okoliš (za koje je propisano 11 mjera zaštite okoliša, kako je navedeno u tablici 2, Poglavlja 4).</i></p> <p>Također s tim u vezi korigiran je i tekst u Zaključku Strateške (Poglavlje 12).</p>
2.	U Poglavlju 3. Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš, na str. 10.	<p>Tekst: „Osim ranije navedenih utjecaja, glavnom ocjenom utjecaja na ekološku mrežu utvrđeni su i sljedeći mogući umjereno negativni utjecaji za koje je propisano 11 mjera ublažavanja:"</p> <p><i>predlaže zamijeniti tekstem:</i></p> <p><i>„Osim ranije navedenih utjecaja, glavnom ocjenom utjecaja na ekološku mrežu utvrđeni su i sljedeći mogući umjereno negativni utjecaji (za koje je propisano 11 mjera ublažavanja):”</i></p>	Prihvaća se	<p>Izmijenjeno sukladno komentaru.</p> <p>Sada na str.10 Netehničkog sažetka piše: <i>Osim ranije navedenih utjecaja, glavnom ocjenom utjecaja na ekološku mrežu utvrđeni su i sljedeći mogući umjereno negativni</i></p>

		<i>uz dodatno navođenje dijela teksta u kojem će biti propisane mjere ublažavanja. U tekstu Ne-tehničkog sažetka nije navedeno 11 mjera ublažavanja, već su navedeni negativni utjecaji. Ukoliko postoji točno 11 mjera, potrebno ih je sve navesti i na njih se ovdje referirati.</i>		<i>utjecaji (za koje je propisano 11 mjera ublažavanja, kako je detaljno navedeno u Poglavlju 4).</i> Također s tim u vezi korigiran je i tekst u Zaključku Strateške (Poglavlje 12). Uvedena je numeracija mjera, za mjere koje su proizašle iz glavne ocjene utjecaja na ekološku mrežu.
3.	U Poglavlju 4. Mjere, 11-13. str.	Naziv: „Mjere zaštite okoliša značajnijih utjecaja na okoliš“ <i>predlaže izmijeniti u:</i> <i>„Mjere zaštite okoliša značajnijih pozitivnih utjecaja na okoliš“.</i> <i>Utjecaji na okoliš mogu biti pozitivni i negativni, te je naziv tablice nejasan u tome smislu, a cilj je postići pozitivne utjecaje.</i>	Prihvaća se	Izmijenjeno sukladno komentaru. Sada piše 'Tablica 2 Mjere zaštite okoliša za ublažavanje značajnijih utjecaja na okoliš
4.	Pojam „mjera“	<i>Predlaže jasnije definirati.</i> <i>Ne može se jasno utvrditi što navedeni pojam označava. U Tablici 2 ne navode se mjere, kao što je navedeno, već se navode aktivnosti poput izrade smjernica, izrade studija, pokretanja projekata, odnosno dokumentacije čija izrada nema izravan utjecaj na okoliš kao mjera, nego prvenstveno služi za prikupljanje podataka i evidentiranje postojećeg stanja, te bi se u budućnosti mogla koristiti kao</i>	Prihvaća se	Izmijenjeno sukladno komentaru. Mjere mogu biti organizacijskog tipa, administrativne, financijske, provedbene (fizička izvedba), obrazovno edukativne, itd. Strateška studija

podloga za definiranje i provođenje određene mjere. Osim što se navode aktivnosti, pa čak i preporuke za koje nije vidljivo na koji će se način realizirati, ostaje nejasno tko će i na koji način kontrolirati te znati rezultat provođenja mjera 10 i 11 u Tablici 2. Nedostaju indikatori/rezultati koji će pokazati da su mjere mjerljive i provedive, odnosno da postoji nekakav način praćenja provedbe tih mjera.

propisuje mjere, i to sam one koje nisu već u zakonskim propisima i koje nisu u drugim strateškim dokumentima i planovima. S obzirom da se radi o strateškoj razini, mjere su adekvatne početnim planskim fazama, mjere sa konkretnim učincima u smislu smanjenja opterećenja okoliša pripadaju hijerarhijski nižim razinama odlučivanja. U ovoj fazi nije moguće preporučivati konkretne provedbene mjere jer njih utvrđuju provedbeni planovi i programi, a izbor konkretne mjere traži izradu studija izvodljivosti, izradu projektne dokumentacije i moguće potrebne studije o utjecaju na okoliš.

Vezano za praćenje provedbe i indikatore. Način praćenja je opisan u Poglavlju 9.OPIS
PREDVIĐENIH MJERA PRAĆENJA, gdje je propisano da u

				<p>sklopu izvješća o provedbi politika i mjera treba dati tablični opis provedbe. Prihvaća se primjedba da treba bolje opisati način kontrole i tko će kontrolirati provođenje. Stoga je mjera u Poglavlju 9 izmijenjena tako da je specificirano u kojim izvješćima treba biti prikaz provedbe: Nacionalnom izvješću RH okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime, Integriranom energetske klimatskom planu, Planu provedbe strategije niskougljičnog razvoja.</p> <p>Vezano za mjeru 11, prihvaća se primjedba vezana za poteškoće u mjerljivosti ove mjere. Napravljena je ispravka i preporuka da se analizira potreba uvođenja zakonske obveze izrade Plana komunikacije s dionicama za zahvate koji su u obvezi izrade SUO, ili samo za neke vrste</p>
--	--	--	--	--

				zahvata, kao što je dobra praksa međunarodnih financijskih institucija (kategorizacija zahvata).
5.	Jasnije definirati izričaj	<p><i>Tablica 2 referira se na glavnu ocjenu utjecaja na ekološku mrežu, a isti izričaj navodi se i u tekstu na str. 14., podnaslovu „Mjere proizašle iz glavne ocjene utjecaja na ekološku mrežu su sljedeće”, te je nejasna razlika između tih mjera u tekstu i onih u Tablici 2.</i></p> <p><i>S obzirom da se mjere u Tablici 2 i mjere u tekstu odnose na glavnu ocjenu utjecaja na ekološku mrežu nije jasno trebaju li se te mjere podudarati ili su samo na neki način grupirane, pa je dio mjera naveden u Tablici 2, a dio u tekstu.</i></p>	Prihvaća se	<p>Dorađeno sukladno komentaru.</p> <p>Tablica 2 prikazuje mjere zaštite okoliša za ublažavanje značajnijih utjecaja na okoliš, A tekst na str 14. prikazuje mjere proizašle iz glavne ocjene utjecaja na ekološku mrežu.</p> <p>Mjere iz tablice 2 i mjere sa str. 14 se mogu preklapati. Napisano je odvojeno jer su mjere iz glavne ocjene utjecaja na ekološku mrežu obvezujuće.</p> <p>Zbog toga je uobičajena praksa da se odvojeno iskazuju mjere koje su proizašle isključivo iz glavne ocjene utjecaja na ekološku mrežu.</p>

	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE <u>Strateška studija utjecaja na okoliš</u>			
1.	U Poglavlju 4.4. Tlo i zemljište, 82. str.	Tekst: „Glavni postojeći okolišni problem zemljišta i tla Republike Hrvatske odnosi se na nepostojanje zakonskog okvira za zaštitu tla.” <i>predlaže zamijeniti: „Zakonski okvir za zaštitu tla ne postoji kao jedinstveni zakon.“.</i>	Prihvaća se	Izmijenjeno sukladno komentaru. Tekst sada glasi <i>Zakonski okvir za zaštitu tla ne postoji kao jedinstveni zakon</i>
2.	U Poglavlju 4.4. Tlo i zemljište, 82. str.	Iza teksta: „Preduvjet za kvalitetnu zaštitu tla i zemljišta koja obuhvaća očuvanje zdravlja i funkcija tla, sprječavanje oštećenja tla, praćenje stanja i promjenu kakvoća tla te saniranje i obnavljanje oštećenih tala i lokacija je prepoznavanje pritisaka na tlo i prikupljanje podataka koji se odnose na njegovo oštećenje i onečišćenje.” <i>predlaže dodati tekst:</i> <i>„Zaštita se provodi ovisno o načinu korištenja zemljišta, što je za poljoprivredno zemljište propisano Zakonom o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine”, br. 20/18 i 115/18) i podzakonskim aktima kojima se propisuje, između ostaloga, metodologija za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta (monitoring i ispitivanje plodnosti tla fizikalnih, kemijskih i bioloških), minimalna površina za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta, informacijski sustav za zaštitu poljoprivrednog zemljišta i praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta.“</i> <i>Navod kako zakonski okvir za zaštitu tla ne postoji nije ispravan. Donošenjem novoga Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine”, br. 20/18 i 115/18) i Pravilnika o metodologiji za praćenje stanja</i>	Prihvaća se	Izmijenjeno sukladno komentaru. Tekst sada glasi: Preduvjet za kvalitetnu zaštitu tla i zemljišta koja obuhvaća očuvanje zdravlja i funkcija tla, sprječavanje oštećenja tla, praćenje stanja i promjenu kakvoća tla te saniranje i obnavljanje oštećenih tala i lokacija je prepoznavanje pritisaka na tlo i prikupljanje podataka koji se odnose na njegovo oštećenje i onečišćenje.” Zaštita se provodi ovisno o načinu korištenja zemljišta, što je za poljoprivredno

		<p><i>poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine”, br. 47/19) propisani su način i obveza uspostave informacijskog sustava za zaštitu poljoprivrednog zemljišta i praćenje stanja tla, u skladu sa već ranije propisanim provođenjem praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta (monitoring i ispitivanje plodnosti).</i></p>		<p>zemljište propisano Zakonom o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine”, br. 20/18 i 115/18) i podzakonskim aktima kojima se propisuje, između ostaloga, metodologija za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta (monitoring i ispitivanje plodnosti tla fizikalnih, kemijskih i bioloških), minimalna površina za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta, informacijski sustav za zaštitu poljoprivrednog zemljišta i praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta.</p>
3.	U Poglavlju 4.4. Tlo i zemljište, 82. str.	<p>Iza teksta: „Preduvjet za kvalitetnu zaštitu tla i zemljišta koja obuhvaća očuvanje zdravlja i funkcija tla, sprječavanje oštećenja tla, praćenje stanja i promjenu kakvoća tla te saniranje i obnavljanje oštećenih tala i lokacija je prepoznavanje pritisaka na tlo i prikupljanje podataka koji se odnose na njegovo oštećenje i onečišćenje.”</p> <p><i>predlaže dodati tekst:</i></p>	Prihvaća se	Dorađeno sukladno komentaru.

		<p>„Zaštita se provodi ovisno o načinu korištenja zemljišta, što je za poljoprivredno zemljište propisano Zakonom o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine”, br. 20/18 i 115/18) i podzakonskim aktima kojima se propisuje, između ostaloga, metodologija za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta (monitoring i ispitivanje plodnosti tla fizikalnih, kemijskih i bioloških), minimalna površina za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta, informacijski sustav za zaštitu poljoprivrednog zemljišta i praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta.</p> <p>Navod kako zakonski okvir za zaštitu tla ne postoji unije ispravan. Donošenjem novoga Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine”, br. 20/18 i 115/18) i Pravilnika o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine”, br. 47/19) propisani su način i obveza uspostave informacijskog sustava za zaštitu poljoprivrednog zemljišta i praćenje stanja tla, u skladu sa već ranije propisanim provođenjem praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta (monitoring i ispitivanje plodnosti).</p>		
4.	U Poglavlju 4.6. Bioraznolikost, 82. str.	<p>Tekst: „Gubitak bioraznolikosti uglavnom je uzrokovan gubitkom i fragmentacijom staništa kao rezultat intenzivne poljoprivredne djelatnosti i razvoja infrastrukture, unosom i širenjem invazivnih stranih vrsta, zagađenja, urbanizacije i klimatskih promjena.”</p> <p>predlaže zamijeniti tekstem: „Glavni uzroci gubitka bioraznolikosti na području Republike Hrvatske su gubitak i fragmentacija staništa kao rezultat razvoja infrastrukture i gospodarske djelatnosti.”.</p> <p>Poljoprivreda nije jedina gospodarska djelatnost koja se odvija u okolišu te je njezino izdvajanje kao jedine djelatnosti koja negativno utječe na bioraznolikost</p>	Prihvaća se	<p>Dorađeno sukladno komentaru.</p> <p>Navedena rečenica doslovno preuzeta iz Strategije i akcijskog plana zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN, broj 72/17). Autori Strateške se dijelom slažu sa komentarom, s činjenicom da je dokaziva fragmentacija doista</p>

pretjerano i neistinito. Svi poljoprivredni proizvođači, korisnici potpora u poljoprivredi, moraju prilikom obavljanja svoje djelatnosti poštivati pravila višestruke sukladnosti, odnosno osnovna pravila zaštite okoliša, zaštite klime i očuvanja bioraznolikosti na svojim poljoprivrednim gospodarstvima.

najviše posljedica infrastrukture i gospodarske djelatnosti. U Strateškoj je napisano slijedeće:
Glavni uzroci gubitka bioraznolikosti na području Republike Hrvatske su gubitak i fragmentacija staništa kao rezultat razvoja infrastrukture i gospodarske djelatnosti. Strategija i akcijskog plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN, broj 72/17) ukazuje da fragmentacijastaništa doprinose unos i širenje invazivnih vrsta, zagađenja, klimatske promjene, a od gospodarskih aktivnosti ističe se intenzivna poljoprivreda.

Poljoprivreda nije predmet energetske strategije pa nema potrebe detaljno opisivati utjecaje na okoliš poljoprivrede.

5.	U Poglavlju 7.4. Utjecaj na tlo i zemljište, 143. str.	<p>Iza teksta: „FE zauzimaju značajnu površinu, stoga imaju i utjecaj na zauzeće zemljišta/tla te na njegov način korištenja”</p> <p><i>predlaže dodati tekst:</i> <i>„odnosno na trajnu prenamjenu poljoprivrednog zemljišta koja može imati značajan utjecaj ukoliko se zauzima prostor vrijednog i osobito vrijednog obradivog poljoprivrednog zemljišta, posebice pod poljoprivrednim kulturama višegodišnjih nasada.”.</i></p> <p><i>Utjecaj fotonaponskih elektrana može zauzimati značajne površine i predstavljati trajnu prenamjenu poljoprivrednog zemljišta te bi u svojstvu zaštite vrijednog poljoprivrednog zemljišta od navedene namjene trebalo izuzeti površine osobito vrijednog obradivog (PI) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta, prioritarno namijenjenog poljoprivrednoj proizvodnji, u skladu s Zakonu o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine”, br. 20/18 i 115/18).</i></p>	Prihvaća se	<p>Izmijenjeno sukladno komentaru.</p> <p>Tekst sada glasi: „<i>FN zauzimaju značajnu površinu, stoga imaju i utjecaj na zauzeće zemljišta/tla te na njegov način korištenja odnosno na trajnu prenamjenu poljoprivrednog zemljišta koja može imati značajan utjecaj ukoliko se zauzima prostor vrijednog i osobito vrijednog obradivog poljoprivrednog zemljišta, posebice pod poljoprivrednim kulturama višegodišnjih nasada.</i>“</p>
6.	U Poglavlju 7.5. Utjecaj na vodna tijela, podnaslov Ostali utjecaji, 147. str.	<p>Iza teksta: „Energija biomase može se iskoristiti na tri različita načina: elektrane na biomasu, bioplinske elektrane, biogoriva (biodizel i bioetanol”</p> <p><i>predlaže dodati: „i biometan”.</i></p>	Prihvaća se	<p>Prihvaća se i mijenja u: <i>„Energija biomase može se iskoristiti na tri različita načina: elektrane na biomasu, bioplinske elektrane, biogoriva (biodizel, bioetanol i biometan)“</i></p>

7.	U Poglavlju 7.6. Utjecaj na prirodu, podnaslov SG-5 Biogospodarstvo, 155. str.	<p>Tekst: „Očekuje se potencijalno smanjenje bioraznolikost ukoliko se poveća broj poljoprivrednih površina pod energetske usjevima i nasadima.”</p> <p><i>predlaže brisati.</i></p> <p><i>Navedenim se poljoprivredna proizvodnja neopravdano stavlja u negativan kontekst u odnosu na bioraznolikost.</i></p>	Djelomično se prihvaća	<p>Tekst se ne briše već se mijenja rečenična konstrukcija: <i>„Ukoliko se poveća broj poljoprivrednih površina pod energetske usjevima i nasadima, utjecaj na bioraznolikost će se potencijalno povećati“.</i></p> <p>Navedeno je zaključeno kao generalna činjenica temeljem ocjene iz dokumenta Poljoprivredna staništa važna za očuvanje bioraznolikosti (MZOE, 2016.) U tom dokumentu piše: Većina mjera intenzivne ratarske proizvodnje ima negativan utjecaj na bioraznolikost. Prije svega, na oranicama se obično uzgaja svega nekoliko ratarskih kultura i vrlo ograničen broj sorti. Plodored je obično vrlo uzak, a kako većina gospodarstva specijaliziranih za ratarske kulture ne posjeduju stoku,</p>
----	--	---	------------------------	--

				nema potrebe za uzgojem krmnog bilja. Ovo tako nepovoljno utječe na bioraznolikost jer mnoge vrste trebaju za svoj opstanak ne jedno, već više različitih staništa.
8.	U Poglavlju 7.13. Utjecaj na poljoprivredu, 168. str.	<p>Tekst: „Gradnju bi trebalo ograničiti na ne-poljoprivredna zemljišta, neplodna i zapuštena zemljišta.”</p> <p><i>predlaže zamijeniti:</i> <i>„Gradnju bi trebalo ograničiti samo na ne-poljoprivredno zemljište, a iznimno na neplodna zemljišta koja se tek značajnim ulaganjima mogu privesti poljoprivrednoj proizvodnji.”.</i></p>	Prihvaća se	<p>Izmijenjeno sukladno komentaru.</p> <p>Tekst sada glasi: <i>Gradnju bi trebalo ograničiti samo na ne-poljoprivredno zemljište, a iznimno na neplodna zemljišta koja se tek značajnim ulaganjima mogu privesti poljoprivrednoj proizvodnji“</i></p>
9.	U Poglavlju 7.13. Utjecaj na poljoprivredu, 168. str.	<i>Predlaže napraviti detaljan plan proizvodnje biogoriva do 2030. godine prema mogućnostima i kapacitetima hrvatske poljoprivrede.</i>	Ne prihvaća se	Strategija nije dokument provedbenog planiranja.
10.	U Poglavlju 7.13. Utjecaj na poljoprivredu, 169. str.	<p>Tekst: „U ukupnim sredstvima ruralnog razvoja, za novi ciklus financiranja 2021. do 2027. planira se da će 25% svih financijskih sredstava biti namijenjeno za klimatske aktivnosti. Stoga je vrlo bitno da se pri programiranju operativnog programa predloži mjere i aktivnosti koje imaju sinergijske učinke sa Strategijom razvoja energetike.”</p> <p><i>predlaže zamijeniti tekstem:</i></p>	Prihvaća se	<p>Izmijenjeno sukladno komentaru.</p> <p>Za CAP se planira da bi 40% sredstava trebalo biti vezano uz područje klime, u što ulazi i postotak od 30% koji je namijenjen za klimatske aktivnosti i</p>

		<p>„Od ukupno raspoloživih sredstava Zajedničke poljoprivredne politike za programsko razdoblje 2021. — 2027. za klimatske aktivnosti planira se utrošiti 40 0/0. Mjere i aktivnost ZPP Strateškog plana Republike Hrvatske trebale bi biti u sinergiji sa hrvatskom Strategijom razvoja energetike.”.</p>		okoliš iz Europskog poljoprivredni fond za ruralni razvoj.
11.	U Poglavlju 8. Mjere, Tablica 8-1 Mjere zaštite okoliša mogućih značajnijih utjecaja na okoliš, 181. str.	<p>U Mjeri 3 iza teksta: „Izraditi smjernice o zonama osjetljivosti za FN sustave i izraditi karte osjetljivosti prostora Republike Hrvatske, obzirom na ugrožena i rijetka staništa i o njima ovisne vrste“</p> <p><i>predlaže dodati:</i> <i>„odnosno na gubitak resursa osobito vrijednog (PI) i vrijednog obradivog poljoprivrednog zemljišta (P2) prioritetno namijenjenog poljoprivrednoj proizvodnji, odnosno površina pod poljoprivrednim kulturama višegodišnjih nasada.“.</i></p> <p><i>Mjera 3 proizlazi iz prepoznatih utjecaja navedenih u poglavlju 7.4. Utjecaj na tlo i zemljište te je predložena dopuna u skladu s gore navedenim prijedlogom dopune poglavlja 7.4., a stroža ograničenja za lociranje fotonaponskih elektrana navedena su u poglavlju 7.13. Utjecaj na poljoprivredu.</i></p>	Prihvaća se	<p>Prihvaća se jer je u skladu s ocjenom utjecaja danom u poglavlju 7.4.</p> <p>Promijenjen tekst mjere 3 glasi:</p> <p><i>Izraditi smjernice o zonama osjetljivosti za FN sustave i izraditi karte osjetljivosti prostora Republike Hrvatske, obzirom na ugrožena i rijetka staništa i o njima ovisne vrste, također obzirom na gubitak resursa osobito vrijednog (PI) i vrijednog obradivog poljoprivrednog zemljišta (P2) prioritetno namijenjenog poljoprivrednoj proizvodnji, odnosno površina pod poljoprivrednim kulturama višegodišnjih nasada</i></p>

				<p>Mijenja se tekst uz tablici 8-1, za mjeru 3, u koloni 'Nositelj aktivnosti', sada glasi:</p> <p><i>Ministarstvo nadležno za energetiku, ministarstvo nadležno za okoliš, ministarstvo nadležno za poljoprivredu</i></p>
12.	U Poglavlju 8. Mjere, Tablica 8-1 Mjere zaštite okoliša mogućih značajnijih utjecaja na okoliš, 181. str.	<p>U Mjeri 4 tekst: „kulturni krajobraz”</p> <p><i>predlaže zamijeniti riječima: „kulturni/agrikulturni krajobraz”.</i></p> <p><i>Mjera 4 proizlazi iz prepoznatih utjecaja navedenih u poglavlju 7.4. Utjecaj na tlo i zemljište gdje utjecaj vjetroelektrana, s obzirom da se pozicioniraju na šumska područja u sukcesiji ili manje vrijedne poljoprivredne pašnjačke površine. treba valorizirati kroz narušavanje agrikulturnog krajobraza, odnosno gubitak identiteta ruralnog agrarnog prostora.</i></p>	Prihvaća se	<p>Izmijenjeno sukladno komentaru.</p> <p>Tekst SPUO na stranici 181., mjera 4 se stoga mijenja i glasi kako slijedi:</p> <p><i>Izraditi smjernice za procjene utjecaja na okoliš vjetroelektrana, fotonaponskih sustava i hidroelektrana na kulturnu baštinu i kulturni (uključujući agrikulturni i ruralni) krajobraz, pri čemu treba uzeti u obzir i možebitne indirektno utjecaje</i></p>
13.	U Poglavlju 8. Mjere, Tablica 8-1 Mjere zaštite okoliša mogućih značajnijih utjecaja na okoliš, 181. str	<p>U Mjeri 4 tekst: „kulturni krajobraz”</p> <p><i>predlaže zamijeniti riječima: „kulturni/agrikulturni krajobraz”.</i></p>	Prihvaća se	<p>Dorađeno sukladno komentaru.</p> <p>Budući da pojam „kulturni krajobraz“ uključuje i ruralne i</p>

		Mjera 4 proizlazi iz prepoznatih utjecaja navedenih u poglavlju 7.4. Utjecaj na tlo i zemljište gdje utjecaj vjetroelektrana, s obzirom da se pozicioniraju na šumska područja u sukcesiji ili manje vrijedne poljoprivredne pašnjačke površine. treba valorizirati kroz narušavanje agrikulturnog krajobraza, odnosno gubitak identiteta ruralnog agrarnog prostora.		agrikulturne elemente u krajobrazu, predložena izmjena teksta navedena u primjedbi biti će izmijenjena u ...“ kulturni (uključujući agrikulturni i ruralni) krajobraz...”
	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE			
1.	Općenito	<p><i>U dostavljenim dokumentima nije razmotren mogući utjecaj na sektor ribarstva i akvakulture, što je Ministarstvo poljoprivrede zatražilo u postupku izrade Strateške studije.</i></p> <p><i>U mišljenju KLASA: 351-03/18-01/71, URBROJ: 525-05/1637-18-2 od 9. srpnja 2018., a vezano za određivanje sadržaja Strateške studije utjecaja na okoliš za Strategiju energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu, Ministarstvo poljoprivrede istaknulo je da je u istoj potrebno sagledati mogući utjecaj na djelatnost akvakulture, kako na postojeće tako i na planirane lokacije za uzgoj, kao i međuodnos s aktualnim strateškim i programskim dokumentima koji se odnose na akvakulturu.</i></p> <p><i>S obzirom da zatraženo nije obrađeno, Strateškoj studiju je na odgovarajućim mjestima, potrebno dopuniti i obraditi mogući utjecaj Strategije na ribarstvo i akvakulturu jer je za očekivati kako će do istoga, na izravan ili neizravan način, doći.</i></p>	Prihvaća se	<p>Izmijenjeno sukladno komentaru.</p> <p>Ovaj vid utjecaja ocjenjen je kao relativno manji i stoga nije posebno opisan. Studija je nadopunjena tako da poglavlje 7.13 nadopunjeno i sada glasi 7.13. Utjecaj na poljoprivredu, ribarstvo i akvakulturu. Novo potpoglavlje ima slijedeći tekst:</p> <p>Mogući utjecaj Strategije na sektor ribarstva i akvakulture</p> <p>Zakon o morskom ribarstvu (NN 62/17, 130/17, 14/19) i Zakon o akvakulturi</p>

				<p>(NN 130/17, 111/18) te niz njihovih provedbenih propisa čine pravni okvir koji uređuje ribarstvo i akvakulturu, strateške grane gospodarstva u Republici Hrvatskoj, koje su kao takve sastavni dio ostalih razvojnih strategija. Nacionalni strateški, programski i planski dokumenti zaštite okoliša i razvoja ribarstva i akvakulture prepoznaju temeljne izazove vezane uz usklađivanje kriterija razvoja tih gospodarskih grana u prostoru s očuvanjem okoliša i s ciljevima očuvanja prirode. Nacionalnim strateškim planom razvoja ribarstva Republike Hrvatske (NN 123/13) utvrđen je prioritet i cilj u razdoblju od 2013. do 2020. godine, koji uključuje postizanje konkurentnog, modernog i dinamičnog sektora ribarstva i akvakulture kroz održivo iskorištavanje</p>
--	--	--	--	--

			<p>resursa. Nacionalnim strateškim planom razvoja akvakulture za razdoblje 2014. - 2020., koji je izrađen 2015. godine, utvrđeni su ciljevi i prioriteta razvoja akvakulture uz poštivanje načela ekonomske, socijalne i ekološke održivosti. Time će se pridonijeti porastu proizvodnje u akvakulturi, nacionalne potrošnje proizvoda akvakulture, povećanju zaposlenosti u akvakulturi te razvoju lokalnih zajednica. Utjecaj provedbe ciljeva i smjernica Strategije energetskeg razvoja na ribarstvo i akvakulturu prepoznaje se kroz mogući utjecaj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vjetroelektrana na moru - budući nije moguće isključiti potencijalne negativne utjecaje vjetroelektrana na moru na bioraznolikost (opisano u poglavlju 7.6), što nadalje može indirektno utjecati na
--	--	--	--

				<p>gospodarske djelatnosti ribarstvo i akvakulturu. Navedeni utjecaji vezani su za lokalne zahvate i nisu od značaja;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateška studija o vjerojatno značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu navodi utjecaje vezane za postizanje okolišnih ciljeva za dobro stanje mora i morskog dna, dobro stanje morskih vrsta i staništa te umanjen rizik od akcidenata, kao i kumulativne utjecaje, što također može indirektno utjecati na gospodarske djelatnosti ribarstvo i akvakulturu. Sukladno definiranim utjecajima dane su pripadajuće mjere zaštite okoliša i mjere ublažavanja utjecaja uz primjenu kojih je predmetni plan i program prihvatljiv za okoliš i ekološku mrežu;
--	--	--	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja i korištenje hidroelektrana potencijalno može negativno utjecati na akvatične vrste koje pripadaju pod gospodarske djelatnosti ribarstva i akvakulture. Potencijalni utjecaji razlikuju se ovisno o karakteru hidroelektrane (protočna, akumulacijska, reverzibilna). Generalni utjecaji se svakako mogu definirati u vidu promjena stanišnih uvjeta (lentički-lotički), stradavanja jedinki na turbinama hidroelektrana te prekinutosti longitudinalnosti toka. Naime, uslijed izgradnje hidroelektrana može doći do promjene stanišnih uvjeta, a posebice ukoliko se planira akumulacijska hidroelektrana. Predmetnim postupkom izgradnje akumulacije dio vodotoka postaje ujezeren te se mijenja stanište, što je posebice važno ako se voda prirodnog vodotoka koristi u akvakulturi.
--	--	--	--	---

				<p>Naime, promjenama u staništu dolazi i do promjena u kvaliteti vode. Također, ovisno o potrebnim dovodnim/odvodnim kanalima do strojarnice protočne hidroelektrane i potrebnim količinama vode, može potencijalno doći i do utjecaja na stanište "starog toka" kroz smanjeni protok pa time i na potencijalni vodotoka korišten za akvakulturu. Nadalje, kroz izgradnju brana i preljeva dolazi do prekida povezanosti toka gornje i donje vode (nizvodno i uzvodno od brane) te je onemogućena komunikacija vrstama potrebna za razmnožavanje, pronalazak hrane te čuvanje genetske raznolikosti. Predmetni utjecaji mogu se umanjiti dobrom ekološkom praksom te korištenjem bioloških/ribljih staza. Također, izgradnja malih hidroelektrana, iako po opsegu radova može imati</p>
--	--	--	--	---

				<p>manje direktne utjecaje na staništa i vrste, kumulativno također može značajno negativno utjecati na akvatične vrste važne za akvakulturu i ribarstvo. Naime, izgradnjom malih hidroelektrana u nizu smanjuje se postotak jedinki koje prolaze kroz biološke/riblje staze te se povećava negativan utjecaj na vodotok, Osim navedenog, sam postupak izgradnje hidroelektrana također može lokalno i kratkotrajno utjecati na akvatičke vrste važne za ribarstvo i akvakulturu. Naime, uslijed izgradnje može doći do zamućenja stupca vode kao i do utjecaja buke i vibracija radnih strojeva, no predmetni utjecaji kratkog su trajanja te su izrazito lokalizirani. O mjerama vezano za prethodne utjecaje odlučuje se u procesu provedbe procjene utjecaja na okoliš za konkretne zahvate.</p>
--	--	--	--	--

	MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU			
1.	Strategija energetskog razvoja:	<p>Na 12. stranici predlaže sljedeće:</p> <p>- brisanje treće i četvrte rečenice i da tekst iza druge rečenice glasi:</p> <p>Demografska kretanja rezultat su dugoročnih negativnih trendova u prošlosti.</p> <p>Za broj stanovnika Republike Hrvatske, mjerenje stvarnih podataka trenutno se ostvaruje samo popisom stanovništva.</p> <p>Kad se uspostavi registar stanovništva Republike Hrvatske bit će dostupni stvari podaci o broju stanovništva te će se moći pratiti trendove i formirati valjane projekcije za budućnost. Demografske projekcije u obzir trebaju uzeti ne samo prirodno već i mehaničko kretanje stanovništva.</p> <p>Demografske mjere imaju spore ali dugoročne posljedice, daljnje poboljšanje materijalnih uvjeta, mogućnosti zaposlenja i usluga dostupnih obiteljima te povratak dijela iseljenih hrvatskih građana trebale bi se odraziti na stalnu pozitivnu demografsku sliku Republike Hrvatske.</p>	Prihvaća se.	Dorađeno sukladno komentaru.

	HRVATSKA ZAJEDNICA ŽUPANIJA			
1.	Općenito:	<i>Smatra nerealnim očekivati potrošnju od 98% u kućanstvima korištenja energije iz obnovljivih izvora energije (sunca).</i>	Ne prihvaća se	U tablici je prikazan ukupni tehnički potencijal dok je stvarno procijenjeno korištenje značajno manje te je prikazano u bilancama u Zelenoj i Bijeloj knjizi..
2.	Točka 10. Mjere proizašle iz postupka strateške procjene utjecaja na okoliš „Pregled mjera zaštite okoliša za moguće značajne utjecaje na okoliš	Mjera pod 5. koja glasi: „Program je poticanje zamjene peći na ogrjevno drvo: modernim uređajima na drvene pelete i brikete, energetske učinkovitim konvencionalnim pećima na drvo, pećima na drvo s eko-oznakom, dizalica topline te poticanje energetske obnove ovojnice., kao i „Svrha izrade nacionalnog programa je osnažiti provedbu mjera energetske obnove iz akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka vezano za onečišćenje česticama PM10 i/ili PM2,5 u gradovima kontinentalne Hrvatske”, <i>HZZ je mišljenja da to nisu mjere već komentari.</i>	Ne prihvaća se	Navedeno su mjere koje su proizašle kao takve iz strateške procjene utjecaja na okoliš odnosno strateške studije utjecaja na okoliš te su usklađene s konačnom verzijom Strateške studije utjecaja na okoliš. U strateškoj studiji piše <u>Izraditi program</u> , što je mjera. Strategija ne može ići dalje od toga jer su potrebne analize da se utvrde koje točno zone onečišćenja trebaju imati prioritet i koje instrumente poticanja odabrati.

3.		<p>Mjera pod 9. koja glasi: „Utvrđivanje potencijala biomase šuma za energetske korištenje, usklađivanjem podataka šumarskog sektora, LULUCF pravila i podataka o energetske potrošnji. Kroz provedbu pojedinačnih, specifičnih projekata od kojih ovdje navodimo samo: 1. znanstveni projekt u svezi utvrđivanja utjecaja na ciklus ugljika u šumama i posljedično...“</p> <p><i>HZZ je mišljenja da to nisu mjere nego preporuka ili komentar.</i></p>	Ne prihvaća se	<p>Navedeno su mjere koje su proizašle kao takve iz strateške procjene utjecaja na okoliš odnosno strateške studije utjecaja na okoliš te su usklađene s konačnom verzijom Strateške studije utjecaja na okoliš.</p> <p>Utvrđivanje potencijala biomase šuma je mjera koja je preduvjet za održivo gospodarstvo. Ovo se osobito odnosi na drvene ostatke i mrtvo drvo, čiji volumen se ne obračunava u taksativni obračun etata.</p>
4.	Općenito	<p><i>Iz Strategije nije vidljivo što i kako se želi ostvariti, te što se događa s postojećim pogonima (termoelektrom i sI). što HZZ smatra najvećim nedostatkom ove Strategije.</i></p>	Ne prihvaća se	<p>Detaljni opisi, izračuni i analize obrađeni su u Zelenoj i Bijeloj knjizi.</p>
5.	Općenito	<p><i>Procjena troškova provedbe Strategije nije obrazložena (na temelju čega je napravljena procjena), te gdje su troškovi, ukoliko se strategija ostvari, uklanjanja postojećih pogona termoelektrom i slično.</i></p>	Ne prihvaća se	<p>Detaljni opisi, izračuni i analize obrađeni su u analitičkim podlogama Strategije -Zelenoj i Bijeloj knjizi.</p>

	HRVATSKE VODE			
1.	U Poglavlju 2.3.	<p>Rečenicu: „Prilikom odabira prostora za smještaj projekata OIE, uz uvažavanje nacionalnih ciljeva zaštite prirode i okoliša, od ključnog je značaja sagledati i socioekonomske karakteristike okolnog područja kako bi novi projekti doprinijeli razvoju lokalnih zajednica.“</p> <p><i>treba dopuniti tako da glasi:</i></p> <p><i>„Prilikom odabira prostora za smještaj projekata OIE, uz uvažavanje nacionalnih ciljeva zaštite prirode i okoliša, uključujući i vodni okoliš, od ključnog je značaja sagledati i socioekonomske karakteristike okolnog područja kako bi novi projekti doprinijeli razvoju lokalnih zajednica.“</i></p>	Prihvaća se	Dorađeno sukladno komentaru
2.	U Poglavlju 2.3.	<p>Tekst: „Izgradnja hidroelektrana neminovno dovodi do hidroloških, hidromorfoloških i ekoloških promjena na vodotoku uzvodno i nizvodno od elektrane. Razina i karakter utjecaja ovisi o veličini, tipu i dizajnu elektrane te bioekološkim i hidromorfološkim karakteristikama i stanju vodnog tijela i pripadajućeg sliva.“</p> <p><i>predlaže izmijeniti:</i></p> <p><i>„Izgradnja hidroelektrana neminovno dovodi do značajnih hidroloških, hidromorfoloških i ekoloških promjena na vodotoku uzvodno i nizvodno od elektrane. Mogućnost smanjenja ovih utjecaja ovisi o veličini, tipu i dizajnu elektrane te bioekološkim i hidromorfološkim karakteristikama i stanju vodnog tijela i pripadajućeg sliva.“</i></p>	Prihvaća se	Dorađeno sukladno komentaru.
3.	U Poglavlju 7.6.	„Tipfeler“ u naslovu	Prihvaća se	Dorađeno sukladno komentaru.
4.	U Poglavlju 10.	Tekst: „Izraditi Studiju analize utjecaja klimatskih promjena sa analizom ranjivosti i prijedlogom mjera prilagodbe klimatskim	Ne prihvaća se	Ne prihvaća se jer se o prilagodbi sustava i

		<p>promjenama za postojeće velike hidroenergetske sustave na rijekama jadranskog sliva.“</p> <p><i>Predlaže dopuniti tako da glasi:</i></p> <p><i>„Izraditi Studiju analize utjecaja klimatskih promjena sa analizom ranjivosti i prijedlogom mjera prilagodbe klimatskim promjenama za postojeće velike hidroenergetske sustave na rijekama jadranskog sliva, te analizom smanjenja negativnog utjecaja prilagodbi na klimatske promjene (u smislu proizvodnje energije), na druge korisnike voda i na stanje voda (u uvjetima klimatskih promjena).“</i></p>		<p>zahvata vezano za druge korisnike voda trebaju odrediti druge sektorske strategije.</p>
	HRVATSKA UDRUGA POSLODAVACA			
1.	Općenito	<p><i>Predlaže kroz cijeli tekst koristiti jedinstvene mjerne jedinice (npr. MW i MWh)</i></p> <p><i>Podaci u grafovima i tablicama prikazani su u različitim mjernim jedinicama (GJ, ktoe, GWH, PJ, MBTU, itd.) što onemogućava jasno razumijevanje prikazanih podataka.</i></p>	Ne prihvaća se	<p>Uobičajeno je da se podaci vezani za električnu energiju iskazuju u GWh (MWh), a za ostale oblike energije ktoe ili PJ. ktoe je jedinica koju koristi i Eurostat dok su PJ korišteni za pokazatelje koji su u PJ izraženi u već postojećim drugim dokumentima. Mbtu nije korištena u Nacrtu Strategije.</p>

2.	<p>U Poglavlju 1.1. Vizija razvoja energetskog sektora</p> <ul style="list-style-type: none"> • Financijske potpore usmjeriti na razvoj biogospodarstva i održivog gospodarenja otpadom, te istraživanja, na pilot i demonstracijske projekte. • Osigurati fondove za smanjenje rizika za zahtjevne tehnologije i granično komercijalne tehnologije. 	<p><i>Predlaže:</i></p> <p><i>korištenje definicije i kriterija koji se primjenjuju za sufinanciranje razvoja i inovacija u okviru politika i zakona EU: temeljno istraživanje, industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj, metode procjene zrelosti tehnologije (TRL), pri čemu bi naglasak trebao biti na financiranju nezrelih investicija kako bi se smanjio rizik investicija.</i></p> <p><i>Predlaže:</i></p> <p><i>U glavne odrednice promjena u energetskom sektoru uvrstiti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Utilizaciju postojeće energetske infrastrukture</i> • <i>Zamjenu korištenja visokougličnih energenata (nafta, ugljen) s prirodnim plinom u industrijskom sektoru i prometu</i> 	Ne prihvaća se	<p>U Poglavlju 1.1. je rečenica vezana za financijske potpore generalno napisana, dok će se kriteriji za sufinanciranje odrediti u provedbenim dokumentima.</p> <p>Navedeno je obuhvaćeno Strategijom.</p>
3.	U Poglavlju 1.2. Razmatrani scenarij	<p><i>Predlaže dodatno objasniti intenciju rečenice:</i></p> <p><i>„Zbog sigurnosti opskrbe, potrebno je na odgovarajući način planirati razvoj plinske infrastrukture, kako bi se amortizirale sve neizvjesnosti koje sa sobom nose nove tehnologije, posebno one koje se tek razvijaju.“</i></p>	Prihvaća se	Dorađeno sukladno komentaru
4.	U Poglavlju 1.3 Glavne odrednice razvoja energetskog sektora do 2030. godine	<p><i>HUP smatra da bi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>odrednice energetskog razvoja trebale biti usmjerene na razvoj plinskih elektrana</i> - <i>razmotriti prednosti plina u pogledu dugoročne pouzdanosti elektroenergetskog sustava i sigurnosti opskrbe električnom energijom</i> - <i>u usporedbi s baterijskim sustavima (koji iako zahtijevaju početna manja ulaganja, kraćeg su vijeka i ograničenih eksploatacijskih mogućnosti), plinske elektrane imaju prednost jer se koriste za konvencionalnu proizvodnju električne energije</i> 	Ne prihvaća se	<p>Jedan od bitnih ciljeva Strategije je smanjenje emisije CO2. Sve navedeno je detaljno obrađeno u analitičkim podlogama, Zelenoj i Bijeloj knjizi, dok su glavni zaključci za ostvarivanje pojedinih ciljeva obrađeni u samom tekstu Strategije.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - predlaže usklađivanje terminologije i opsega sa Zakonom o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (NN 120/16) kako bi se uključila biogoriva, sintetička i parafinska goriva te ukapljeni naftni plin - uzimajući u obzir trenutno stanje voznog parka u RH, kupovnu moć i cijene električnih vozila nisu realna očekivanja da će sektor prometa moći utjecati na uravnoteženje elektroenergetskog sustava u planiranom obujmu (što podiže značaj plinskih elektrana) 		
5.	U Poglavlju 1.4. Pogled na razvoj energetskog sektora do 2050. godine	<p>Tekst „Također je potrebno potaknuti modernizaciju rafinerijskog sektora s ciljem povećanja konkurentnosti na domaćem i stranim tržištima, kao i daljnju modernizaciju i dogradnju naftovodno-skladišne infrastrukture.“</p> <p><i>predlaže izmijeniti u:</i></p> <p>„Potrebno je potaknuti modernizaciju rafinerijskog sektora u cilju povećanja energetske učinkovitosti te djelomičnu transformaciju rafinerijskog sektora kako bi se postojeća infrastruktura iskoristila za tehnološki naprednije tehnologije.“</p>	Prihvaća se	Ispravljeno sukladno komentaru.
6.	U Poglavlju 2.5. Potrebe i izazovi razvoja	<p>Tekst „Povećana potreba za fleksibilnosti elektroenergetskog sustava zahtijevat će i integraciju značajnih kapaciteta spremnika energije, u smislu izgradnje reverzibilnih hidroelektrana i baterijskih sustava te uključena novih tehnologija u sustave spremnika energije.“</p> <p><i>predlaže navedeno proširiti s potencijalom plinskih elektrana u pogledu uravnoteženja elektroenergetskog sustava, koje s obzirom na planiranu snagu OIE i istaknuti potencijal proizvodnje električne energije, uz regulacijske mogućnosti hidroelektrana, mogu značajno doprinijeti sekundarnoj regulaciji i razvoju regionalnog tržišta pomoćnih usluga.</i></p> <p><i>Dodati tekst: „Osim navedenog, potrebno je razmotriti izgradnju nove istosmjerne veze HVDC između Hrvatske i Italije prijenosnog</i></p>	Ne prihvaća se	Prijedlog se ne prihvaća jer je u paragrafu iznad komentiranog teksta navedeno da će se fleksibilnost sustava povećati na strani proizvodnje i potrošnje koristeći prvenstveno tržišne mehanizme, uz jednake uvjete za sve potencijalne pružatelje tih usluga. Plinske elektrane imat će mogućnost sudjelovati u

		<p><i>kapaciteta/ snage od oko 1000 MW. Izvoz električne energije u EU i tranzit većih snaga preko prijenosne mreže Slovenije je upitan zbog prijenosnih ograničenja na visokonaponskim prijenosnim vezama između Slovenije i Italije te Austrije pa je potrebno razviti vezu izravno prema najvećem potencijalnom uvozniku energije.</i></p>	<p>pružanju usluga uravnoteženja sustava, no u Strategiji se to ne treba posebno isticati i favorizirati.</p> <p>Prijedlog se ne prihvaća jer se tehno-ekonomska opravdanost izgradnje HVDC kabela Hrvatska – Italija još nije detaljno analizirala, a postoji značajan rizik u pogledu opravdanosti njegove izgradnje budući da i Slovenija i Austrija planiraju izgradnju novih 400 kV veza prema Italiji (značajno nižih troškova od HVDC kabela iz Hrvatske). Osim toga Italija ima ambiciozne planove u pogledu izgradnje OiE pa se prema proračunima ENTSO-E očekuje da će se njena ovisnost o uvozu električne energije u budućnosti značajno smanjiti. Prema tome, HVDC veza s Italijom bit će predmet budućih istraživanja, a Strategija ne bi trebala prejudicirati</p>
--	--	---	---

				<p>potrebu izgradnje te veze. Unutar procesa izrade TYNDP od strane ENTSO-E, istosmjerna veza HR-IT analizira se kao moguća opcija za izgradnju nakon 2030. godine. Unutar Zelene knjige ista je navedena na shemama mreže kao opcija za izgradnju do 2050. godine, no zbog vrlo visokih troškova izgradnje ta će se veza detaljno analizirati u budućnosti i od strane HOPS-a, tako da je trenutno nikako ne treba posebno isticati unutar Strategije i neosnovano poticali njenu realizaciju.</p>
7.	U Poglavlju 3. Strateški ciljevi energetskog razvoja Republike Hrvatske	<p>Tekst: „Kako bi se ostvarili strateški ciljevi, potrebno je osnažiti energetsko tržište kao nosivu komponentu razvoja energetskog sektora, integrirati energetsko tržište u međunarodno tržište energije, razvoj temeljiti na komercijalno dostupnim tehnologijama, a financijske potpore usmjeriti na razvoj biogospodarstva i istraživanja.“</p> <p><i>Predlaže proširiti</i></p> <p><i>„te implementacije novih tehnologija za proizvodnju i skladištenje energije kako bi se isti razvili i doprinijeli razvoju energetskog sektora.“</i></p>	Prihvća se	Dorađeno sukladno komentaru.

		<i>Bitno je, u trenutku kada se „klasični izvori energije poput vjetroelektrana na kopnu budu mogli razvijati na isključivo tržišnim osnovama, ostaviti mogućnost za poticanje neimplementiranih tehnologija, npr. odobalnih plutajućih vjetroelektrana ili sustava za pohranu energije.</i>		
8.	U poglavlju 3.2.1. Prijenos i distribucija električne energije	<p>Tekst: „ - pravovremena realizacija investicijskih planova, posebno kapitalnih investicija koje omogućavaju integraciju OIE u EES“</p> <p>predlaže nadopuniti tekstem:</p> <p>„formiranjem novih zonskih trafostanica koje će omogućiti priključke novih vjetroelektrana i sunčanih elektrana te podizanjem prijenosnih moći postojećih vodova, razvojem novih interkonekcija kao i razvojem nove 400 kV mreže koja će povezati južnu sa sjeverozapadnom Hrvatskom te središnju Hrvatsku sa BiH.“</p>	Ne prihvaća se	<p>Prijedlog se ne prihvaća jer se tehno-ekonomska istraživanja različitih varijanti razvoja mreže kontinuirano provode pa treba ostaviti prostor za točnu definiciju potrebnih zahvata u mreži, što će ovisiti i o stvarnoj realizaciji projekata OIE i njihovom prostornom smještaju. U postojećem trenutku zahvati u mreži navedeni u primjedbi izgledaju realno, izuzev veze s BiH za koju je najnovija studija izvodljivosti pokazala upitnu ekonomsku opravdanost. Za Strategiju je dovoljan općeniti navod kakav je predložen, a HOPS će kroz izradu i novelacije desetogodišnjih planova razvoja definirati nužna</p>

				pojačanja prijenosne mreže u budućnosti.
9.	U poglavlju 3.2.3. Transport i skladištenje prirodnog plina	<p><i>HUP primjećuje da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>planirana visoka ulaganja u daljnji razvoj plinske infrastrukture, koje podržava, do 2030. godine potencijalno mogu utjecati na povećanje cijene plina, te prije konačne odluke treba provesti istraživanje tržišta koje će pokazati postoji li komercijalni interes za planirane investicije</i> 	Ne prihvaća se	Sve odluke ulaganjima, a posebice onih u infrastrukturu temelje se na analizama tržišta kao i potencijalu zakupa kapaciteta te se odluke o pokretanju konkretne investicije donose na temelju detaljnih analiza, Strategija daje okvir i smjer, a na gospodarskim subjektima su konačne odluke po pitanju pojedinačnih investicija.
10.	U poglavlju 3.3. Energetska učinkovitost	<p><i>HUP smatra:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>obnova fonda zgrada od 1.6% godišnje preoptimistična za RH (zbog organizacijskih, provedbenih i financijskih aspekata)</i> - <i>dugoročna penetracija električnih i hibridnih vozila od 65% je nedostižna (stanje voznog parka, kupovna moć, visoka cijena vozila)</i> <p><i>Predlaže:</i></p> <p><i>Buduće aktivnosti usmjeriti prema komercijalno dostupnim tehnologijama s visokim udjelom domaće komponente.</i></p>	Ne prihvaća se	Aktivnosti vezane za obnovu fonda zgrada te penetraciju električnih vozila su zahtjevne ali neophodne da bi se ostvarili definirani ciljevi vezani za smanjenje potrošnje energije i smanjenje emisije CO2.
11.	U poglavlju 5.2. Proizvodnja energije	<i>HUP smatra:</i>	Ne prihvaća se	Rast potražnje za mlaznim gorivom prikazan je u Zelenoj

		<ul style="list-style-type: none"> - u dokumentu nije spomenut očekivani rast potražnje za mlaznim gorivom te potreba smanjenja stakleničkih plinova u zračnom prijevozu - u tom smislu, značajan doprinos mogu postići napredna i održiva biogoriva proizvedena rafinerijskim procesom tzv. suproizvodnjom 		Bijeloj knjizi te je predviđeno da određeni dio OIE u prijevozu bude bio-mlazno gorivo.
12.	U poglavlju 6.1. Procjena ulaganja	- U poglavlju 6.1. Procjena ulaganja		
13.	U poglavlju 6.2 Izvori financiranja	<p><i>HUP smatra:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Neophodno je povećavati potencijale tržišta pojednostavljivanjem administrativnih prepreka prilikom prijave projektnih prijedloga na natječaje za sufinanciranje, kao i usklađivanje definicija i kriterija koji se primjenjuju za sufinanciranje u okviru politika i zakona EU - pozitivan je primjer modela sustava poticanja proizvodnje električne energije iz OIE; potencijalni proizvođači motivirani su ulagati u razvoj uz državne potpore 	Ne prihvaća se	Kroz cijeli tekst Strategije naglašeno je neophodno smanjenje administrativnih prepreka, a koje se detaljnije obrađuje u analitičkim podlogama (Zelenoj i Bijeloj knjizi).
14.	U Poglavlju 6.4. Financiranje OIE i izazovi tržišta	<p>Tekst „Ove dvije ključne dimenzije, kao i u međuvremenu stečeno iskustvo, bitno su promijenile okolnosti za razvoj OIE projekata u odnosu na stanje prije 5 ili 10 godina, a što će omogućiti daljnje povećanje OIE na održivim osnovama bez državnih potpora, razvoja poduzetništva i slobodne inicijative te kontrole troškova za krajnje kupce.“</p> <p><i>Predlaže dopuniti:</i></p> <p>„dok će se potpore eventualno moći usmjeriti na implementaciju novih tehnologija poput razvoja odobalnih vjetroelektrana.“</p>	Ne prihvaća se	Prema raspoloživim projekcijama troškova proizvodnje iz OIE, a koje su detaljno obrađene u analitičkim podlogama (Zelenoj i Bijeloj knjizi), pojedine tehnologije su već danas komercijalno isplative te neće biti potrebne državne potpore za daljnje povećanje udjela OIE.

15.	U poglavlju 7.1. Utjecaj na gospodarstvo	<p>HUP smatra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U provedbenim dokumentima Strategije potrebno je obraditi tržište proizvodnje opreme potrebne za realizaciju investicijskih projekata, kako bi hrvatske tvrtke bile spremnije za novi investicijski val i kako bi se smanjio uvoz opreme stranih proizvođača - Potrebno je sagledati aspekt kvalificirane hrvatske radne snage, te sukladno tome planirati ulaganja u obrazovanje 	Prihvaća se	Navedeno će biti obrađeno u provedbenim dokumentima Strategije.
16.	U Poglavlju 10 Mjere proizašle iz postupka strateške procjene utjecaja na okoliš, Tablica 10.1. Pregled mjera zaštite okoliša za moguće značajne utjecaje na okoliš, 77. str.	<p><i>U mjeri 10. HUP predlaže dodati u moguće financijske izvore:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Organizacije za istraživanje i širenje znanja te znanstveno istraživačkih ustanova, a u skladu sa Zakonom o znanstvenoj istraživačkoj djelatnosti (NN 96/93) te Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03)</i> <p><i>Navedeni mogući financijski izvori predstavljaju ograničenje u smislu koordinatora projekta.</i></p>	Ne prihvaća se	Navedeno su mjere koje su proizašle kao takve iz strateške procjene utjecaja na okoliš odnosno strateške studije utjecaja na okoliš te su usklađene s konačnom verzijom Strateške studije utjecaja na okoliš.
17.	Općenito	<i>Potrebno je napraviti reviziju Strategije pametne specijalizacije (NN 32/16) kako bi pojedina prepoznata područja u Strategiji energetskog razvoja dobila svoje prioritetno područje te kako bi više istraživačko-razvojnih projekata moglo biti financirano iz EU izvora</i>	Ne prihvaća se	Kada će se bude radila revizija predmetne Strategije isto će se uzeti u obzir.
	HRVATSKA STRUČNA UDRUGA ZA PLIN			
1.	Općenito	<i>Stava smo da bi u viziji Strategije energetskog razvoja Republike Hrvatske, trebala biti naglašena funkcija Strategije prema razvoju domaće industrije poglavito kroz povećana ulaganja u inovacije u području zaštite kvalitete zraka, okoliša i općenito zdravlja ljudi i istovremeno povećavajući konkurentnost gospodarstva upravo u području dekarbonizacije metana i razvoju obnovljivih izvora energije.</i>	Prihvaća se	Dorađeno sukladno komentaru.

2.	U Poglavlju 1.1 Vizija razvoja energetskog sektora kod Glavnih odrednica promjena u energetskom sektoru u točki 1.1.	<p><i>Predlaže se dodatak slijedećih točaka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>uporaba postojeće energetske infrastrukture</i> • <i>zamjena korištenja visokougličnih energenata (nafta, ugljen) s prirodnim plinom u industrijskom sektoru i sektoru prometa</i> • <i>maksimalno štititi vlastite prirodne resurse, posebno prirodnog plina</i> 	Ne prihvaća se	Navedeno je obuhvaćeno Strategijom.																						
3.	U Poglavlju 1.2 Razmatrani scenariji	<p><i>Predlaže da se i prirodni plin u prometu uvrsti u tablicu 1.1. kod Usporedbe glavnih odrednica razmatranih scenarija</i></p> <table border="1" data-bbox="741 555 1391 970"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th rowspan="2">Početno stanje</th> <th colspan="2">S0</th> <th colspan="2">S1</th> <th colspan="2">S2</th> </tr> <tr> <th>do 2030.</th> <th>do 2050.</th> <th>do 2030.</th> <th>do 2050.</th> <th>do 2030.</th> <th>do 2050.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Udio vozila na prirodni plin u ukupnoj aktivnosti u cestovnom prometu</td> <td>0,5</td> <td>2,0%</td> <td>5,0%</td> <td>4,5,0%</td> <td>8,0%</td> <td>3,0%</td> <td>6,0%</td> </tr> </tbody> </table>		Početno stanje	S0		S1		S2		do 2030.	do 2050.	do 2030.	do 2050.	do 2030.	do 2050.	Udio vozila na prirodni plin u ukupnoj aktivnosti u cestovnom prometu	0,5	2,0%	5,0%	4,5,0%	8,0%	3,0%	6,0%	Ne prihvaća se	Navedeno je obrađeno u tekstu i analitičkim podlogama (Zelenoj i Bijeloj knjizi).
	Početno stanje	S0			S1		S2																			
		do 2030.	do 2050.	do 2030.	do 2050.	do 2030.	do 2050.																			
Udio vozila na prirodni plin u ukupnoj aktivnosti u cestovnom prometu	0,5	2,0%	5,0%	4,5,0%	8,0%	3,0%	6,0%																			
4.	U Poglavlju 1.3 Glavne odrednice razvoja energetskog sektora do 2030. godine	<p><i>Prirodni plin:</i></p> <p><i>Želimo naglasiti da je prirodni plin determiniran kao gorivo u tranzicijskom razdoblju, te smatramo da bi odrednice razvoja energetskog sektora do 2030. godine trebale naglasiti razvoj plinskih elektrana. Prirodni plin se ne bi trebao promatrati isključivo kao supstitut za visokouglična goriva već bi se trebale razmotriti njegove prednosti u pogledu dugoročne pouzdanosti elektroenergetskog sustava i sigurnosti opskrbe električnom energijom.</i></p>	Ne prihvaća se	Plinske elektrane su uključene u tekst Strategije, dok je predmetno detaljno obrađeno u analitičkim podlogama (Zelenoj i Bijeloj knjizi).																						

5.	U poglavlju 2.5 Potrebe i izazovi razvoja	<p><i>Uravnoteženje elektroenergetskog sustava:</i></p> <p><i>Kada se govori o uravnoteženju elektroenergetskog sustava uz regulacijske mogućnosti hidroelektrana, plinske elektrane mogu značajno doprinijeti sekundarnoj regulaciji i razvoju regionalnog tržišta pomoćnih usluga, pa bi u skladu s tim u poglavlju 2.5. također trebalo razmotriti da li je potrebno uključivati baterijski sustav, poglavito zbog kapaciteta plinskih elektrana, izuzev ako bi se radilo o neovisnim otocima.</i></p>	Ne prihvaća se	Plinske elektrane imaju mogućnost sudjelovati u pružanju usluga uravnoteženja sustava te je isto obrađeno u Strategiji.
6.	U poglavlju 2.5 Potrebe i izazovi razvoja	<p><i>Vezano uz poticaje za OIE:</i></p> <p><i>Značajna ulaganja u obnovljive izvore energije neutemeljena na ekonomskoj osnovi značilo bi značajno smanjenje konkurentnosti, povećano ulaganje u elektroenergetsku infrastrukturu koja će se manje koristiti zbog sve većeg broja prosumera. Stoga bi korištenje takve infrastrukture postalo besmisleno, jer bi imali sve skuplju prijenosnu infrastrukturu uz što manju prenesenu energiju. Stoga poticaj u OIE ima smisao u područja gdje bi dovođenje infrastrukture bilo značajno skuplje.</i></p>	Ne prihvaća se	Prema raspoloživim projekcijama troškova proizvodnje iz OIE, a koje su detaljno obrađene u analitičkim podlogama (Zelenoj i Bijeloj knjizi), pojedine tehnologije su već danas komercijalno isplative te neće biti potrebne državne potpore za daljnje povećanje udjela OIE.
7.	U Poglavlju 3.2.3 Transport i skladištenje prirodnog plina	<p><i>Cijena plina kod krajnjeg potrošača:</i></p> <p><i>U svrhu zadovoljavanja kriterija N-1, planirana su visoka ulaganja u daljnji razvoj plinske infrastrukture za razdoblje do 2030. godine koji potencijalno mogu utjecati na povećanje cijene plina kod krajnjeg potrošača. Dajemo podršku daljnjem razvoju plinske infrastrukture no sukladno parametrima komercijalnog interesa tržišnih sudionika za planiranu investiciju.</i></p>	Ne prihvaća se	Sve odluke ulaganjima, a posebice onih u infrastrukturu temelje se na analizama tržišta kao i potencijalu zakupa kapaciteta te se odluke o pokretanju konkretne investicije donose na temelju detaljnih analiza, Strategija daje okvir i smjer, a na gospodarskim subjektima su konačne

				odluke po pitanju pojedinačnih investicija.
8.	U poglavlju 3.3 Energetska učinkovitost	<p><i>Predložene promjene u sektoru zgradarstva i prometa:</i></p> <p><i>Zgradarstvo: U odnosu na europski prosjek i financijsku moć društva projekcija je preoptimistična i teško dostižna.</i></p> <p><i>Promet: Smatramo kako je buduće aktivnosti potrebno usmjeriti prema komercijalno dostupnim tehnologijama forsiranjem visokog udjela domaćih komponenti kao i početak subvencija za vozila na ukapljeni i stlačeni prirodni plin kako to rade u razvijenijim zemljama EU.</i></p>	Primljeno na znanje	Obnova zgrada je u provedbenom dijelu izuzetno zahtjevna, ali i neophodna, da bi se ostvarili definirani ciljevi.
9.	U Poglavlju 6.1 Procjena ulaganja	<p><i>Komentar: Iz teksta prijedloga Strategije te izrađene Bijele i Zelene knjige nisu vidljive mogućnosti i kapaciteti hrvatske industrije u dijelu proizvodnje opreme i usluga koje su nužne za ostvarenje planiranih investicija. Smatramo kako je u provedbenim dokumentima Strategije potrebno obraditi i determinirati domicilno tržište proizvodnje opreme potrebne za realizaciju investicijskih projekata ...</i></p>	Primljeno na znanje	Navedeno će se detaljnije obrađivati u provedbenim dokumentima sukladno komentaru.
	STJEPAN NIKOLIĆ		Primljeno na znanje	
	MIRKO VALENCIĆ		Primljeno na znanje	